

lykkäämisestä edelleen. Koska jäsenvaltiot ovat käynnistäneet aloitteita zoonosien uuden leviämisen ehkäisemiseksi, komission tulisi arvioida nykytilanne välittömästi ja antaa mahdollisimman pian asianmukaisia ehdotuksia tilanteen hallitsemiseksi. Muussa tapauksessa vaarana on, että yhtenäismarkkinoiden

toiminnalle aiheutuu vakavia ongelmia. Lisäksi on julkaistava käytössä olevat tilastotiedot ja järjestettävä mahdollisimman pian aihetta käsittelevä tieteellinen konferenssi. Maailmanlaajuisten suhteiden kannalta on myös ratkaisevan tärkeää, että Euroopan unioni selkiyttää pikaisesti alan politiikkaansa.

Bryssel 28. huhtikuuta 1999.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission ehdotus maataloustuotteiden hinnoista (1999/2000)”⁽¹⁾

(1999/C 169/09)

Neuvosto päätti 23. maaliskuuta 1999 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 43 ja 198 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -jaosto antoi lausuntonsa 8. huhtikuuta 1999. Esittelijä oli Rudolph Strasser.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 27.–28. huhtikuuta 1999 pitämässään 363. täysistunnossa (28. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 90 ääntä puolesta ja 2 vastaan 4:n pidättyessä äänestämästä.

1. Komission asiakirjan sisältö

1.1. Maatalouden suhdanteet vuonna 1998

1.1.1. Maatalousvuodelle 1998 oli ominaista maatalousmarkkinoiden tilanteen merkittävä heikkeneminen tietyillä tuotannonaloilla. Eräissä yhteisön ulkopuolisissa maissa vallinneista talous- ja rahoituskriisistä kärsivät pahimmin sian- ja naudanlihamarkkinat.

1.1.2. Viljojen maailmanmarkkinahinnat laskivat alhaisimmalle tasolle viiteen vuoteen kahden perättäisen ennätysvuoden sadon vuoksi. Maailmanlaajuisen kysynnän kasvu väheni. Viljan ja erityisesti ohran ja rukiin interventiovarastot kasvoivat 16 miljoonaan tonniin vuoden 1998 loppua kohden ja aiheuttivat myös markkinahintojen alenemista.

1.1.3. Useimpien tuotteiden hinnat laskivat vuonna 1998. Ainoastaan hedelmien (lukuun ottamatta sitrushedelmiä), viinin, perunoiden ja naudanlihan tuottajahinnat nousivat edelliseen vuoteen verrattuna.

1.2. Maataloustuotannon kehitys

1.2.1. Viljojen tuotanto vuonna 1998 oli noin 208 miljoonaa tonnia (+2,1 prosenttia verrattuna vuoteen 1997), joka on uusi ennätys. Tämä nousu johtuu satojen 4,2 prosentin kasvusta. Myös öljynsiementen tuotanto kasvoi 6,5 prosenttia 15,5 miljoonaan tonniin, josta 14,2 miljoonaa tonnia käytettiin elintarvikkeeksi.

1.2.2. Sokerijuurikkaan (viljelyalat pienenevät 7,5 ja sadot 5 prosenttia) ja oliiviöljyn (jota tuotettiin 500 000 tonnia edellisvuotta vähemmän) tuotanto laski voimakkaasti.

1.2.3. Maidontuotannon arvioidaan laskeneen hieman (120 miljoonaan tonniin) ja naudanlihan tuotannon vähentyneen 4,2 prosenttia 7,5 miljoonaan tonniin.

1.2.4. Sitä vastoin sianlihan tuotannon arvioidaan kasvaneen 6,5 prosenttia, siipikarjanlihan tuotannon 2,1 prosenttia ja lampaan- ja vuohenlihan tuotannon 2,9 prosenttia.

⁽¹⁾ EYVL C 59, 1.3.1999, s. 1-27.

1.3. Maataloustulot vuonna 1998

1.3.1. Eurostatin alustavien arvioiden mukaan maatalouden keskimääräiset reaalitytulot Euroopan unionissa työntekijää kohden laskivat 3,9 prosenttia vuonna 1998. Tämän syinä komissio pitää seuraavia seikkoja:

- lihan hinta laski jyrkästi (varsinkin sianlihan hinta, joka laski 26,1 prosenttia),
- maatalousalalla maksettujen tukien määrä laski 6,2 % prosenttia,
- maatalouden työvoiman väheneminen hidastui huomattavasti.

1.3.2. Tukien osuus Euroopan unionin maataloustuloista on keskimäärin 29 prosenttia. Tämä heijastaa maatalousalan tukien osittaista siirtymistä markkinoiden hintatuista suurempaan tulotukeen.

1.4. Talousarviotilanne

1.4.1. Komissio arvioi EMOTR:n tukiosastoon vuonna 1999 tarvittavat määrärahat 40 953 miljoonaksi euroksi, joka mahtuu hyvin maatalouden menolinjauksessa (45 188 miljoonaa euroa) asetettuihin rajoihin.

1.5. Komission hintaehdotukset

1.5.1. Komissio muistuttaa, että eri aloilla tehtyjen uudistusten vuoksi enää vain muutamat parametrit vahvistetaan vuosittain markkinoiden hallintoa varten. Se viittaa lisäksi Agenda 2000:n yhteydessä tehdyistä uudistusehdotuksista käytyyn keskusteluun. Silloin kun päätöksenteko on tarpeen, komissio ehdottaa muutamain harvoin poikkeuksin nykyisten määrien säilyttämistä. Tämä koskee virallisia hintoja, tukipalkkioita sekä viljan ja riisin kuukausikorotuksia.

1.5.2. Komission ainoa peltokasvien tukijärjestelmää koskeva muutosehdotus liittyy kasteluihin viljelyaloihin: Agenda 2000:n mukaisesti ehdotetaan, että kastellun alan ylittyessä markkinointivuonna 1999/2000 korvauksia alennettaisiin suhteessa 1:1 eikä asetuksen (ETY) N:o 1765/92 mukaisesti kertomalla ylitysosuus luvulla 1,5.

1.5.3. Sokerialalla ehdotetaan sokerin kuukausittaisten varastointikustannusten korvausten alentamista 0,38 eurosta 0,33 euroon 100 kg:lta korkojen laskun huomioon ottamiseksi. Italian osalta ehdotetaan, ettei sille makseta valkoisesta sokerista (korkeampaa) johdettua interventiohintaa, sillä tämä jäsenvaltio ei ole alituotantoalue.

1.5.4. Kun otetaan huomioon riisin interventiohinnan lasku, olisi komission mielestä voitu ehdottaa vastaavasti myös kuukausittaisten korotusten alentamista. Koska riisimarkkinoiden tilanne on vaikea, tästä kuitenkin luovuttiin.

1.5.5. Viinialalla ehdotetaan toimenpidepakettia siirtymäkauden ajaksi, kunnes yhteisen markkinajärjestelyn uudistus tulee voimaan 1. elokuuta 2000.

1.5.6. Koska komissio teki 6. marraskuuta 1998 ehdotuksen, jossa vahvistetaan tupakan takuukynnykset (kiintiöt) ja palkkiotaso vuosiksi 1999–2001, ei tässä yhteydessä katsottu olevan tarpeen tehdä ehdotusta hintojen vahvistamiseksi satovuonna 1999/2000.

1.5.7. Siemenalalla ehdotetaan joitakin muutoksia perusasetukseen. Riisiä ja hampppua koskevien muutosehdotusten tavoitteena on yhdenmukaistaa siemenalan lainsäädäntöä vastaavia tuotteita koskevan lainsäädännön kanssa.

2. Yleistä

2.1. Talous- ja sosiaalikomitea on ottanut perusteellisesti kantaa komission ehdottamiin YMP:n muutoksiin Agenda 2000:n yhteydessä. Tämän vuoksi komitea ei aio satovuoden 1999/2000 hintapakettia koskevan lausunnon yhteydessä enää puuttua YMP:n uudistuksen yksityiskohtiin. Komitea pahoittelee kuitenkin, ettei komissio ole eräitä harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta juuri ollut halukas harkitsemaan myös TSK:n esittämiä perusteluja ja ehdotuksia YMP:n vaihtoehtoisiksi uudistustavoiksi. Myönteisessä mielessä on pantava merkille maatalousministerien sekä valtioiden ja hallitusten päämiesten oivaltaneen, että komission ehdotusten muuttaminen on välttämätöntä. Nämä muutokset ovat osittain samoja kuin ne, joita komitea piti välttämättöminä YMP:n uudistusta koskevista lainsäädäntöehdotuksista antamissaan lausunnoissa.

2.2. Komitea on huolissaan useimpien EU:n jäsenvaltioiden maataloustuottajien tulojen kehityksestä, varsinkin kun eräissä jäsenvaltioissa tulot ovat vähentyneet erityisen voimakkaasti. Maataloustulojen voimakkaaseen vähentymiseen on suhtauduttava hyvin kriittisesti jo senkin vuoksi, että tärkeiden maataloustuotteiden hintakehityksen vuoksi myös vuonna 1999 on varauduttava maataloustulojen pienenemiseen ja YMP:n uudistus lisää maataloustuottajien tuloihin kohdistuvaa painetta.

Tässä yhteydessä on huomattava, että euron käyttöönoton myötä viralliset hinnat – kansallisina valuuttoina ilmaistuna – ovat useimmissa jäsenvaltioissa laskeneet. Nämä uudelleenarvottamisesta johtuvat tulonmenetykset korvataan vain harvoissa jäsenvaltioissa.

2.3. Komissio mainitsee eräänä tulojen vähenemisen pääsyyinä ”maatalouden työvoiman vähenemisen huomattavan hidastumisen”.

Työttömyyden kasvu on EU:ssa edelleen yksi suurista ratkaisemattomista ongelmista. Se koettelee erityisesti monia maaseutualueita ja tarkoittaa myös, että useilla alueilla maanviljelijöiden on yhä vaikeampaa löytää ansiomahdollisuuksia maatalouden ulkopuolelta. Tämä vaikuttaa väistämättä maatalouden rakennemuutokseen. Sen vuoksi komitea katsoo, ettei kiristyvään työ-ongelmaan tule etsiä ratkaisua siitä, että suuri määrä työntekijöitä jättää maatalouden. Merkittävin syy viime vuosina tapahtuneeseen tulojen vähenemiseen on joka tapauksessa tärkeiden maataloustuotteiden hintojen lasku.

Komitea muistuttaa, että sen lausunnossa satovuoden 1997/98 hintapaketista ehdotettiin maataloustulojen kehityksen työllisyyteen kohdistuvien kokonaisvaikutuksien tutkimista.

2.4. Komitea ei voi yhtyä komission näkemykseen, jonka mukaan osittainen siirtyminen markkinoiden hintatuista suorempaan tulotukeen "on yleisesti ottaen vakauttanut maataloustuloja ja vähentänyt niiden vaihtelua". Eräissä jäsenvaltioissa tapahtunut tulotason valtava romahdus puhuu tätä vastaan. On osoittautunut, etteivät suuremmitaan suorat tuet riitä korvaamaan markkinoiden vaihtelusta johtuvia tulonmenetyksiä. Siksi markkinoiden nykyisten ohjauvälineiden johdonmukainen käyttö on välttämätöntä.

2.5. Komitea on tietoinen siitä, että ennalta arvaamattomat tapahtumat, kuten Kaakkois-Aasian talouskriisi ja Venäjän kriisi, vaikuttivat voimakkaasti tärkeiden maataloustuotteiden menekkiin ja siten myös hinnanmuodostukseen. Tämä kehitys on ristiriidassa komission pitkän aikavälin näkymissä esittämien YMP:n uudistuksen perusajatusten kanssa. Lisäksi viime vuoden tapahtumat osoittavat, ettei markkinoiden sääntelyvälineistä yleisesti ottaen voida luopua. Välineitä käytetään

- tuotannon asianmukaiseen sääntelyyn
- sen varmistamiseen, etteivät EU:n maataloustuottajat joudu täysin maailmanmarkkinoiden oikkujen armoille.

Komitea toteaa kiinnostuneena, että Yhdysvallat korjasi *Fair Actilla* aloittamaansa maatalouspolitiikan uutta suuntaa vastatakseen tärkeiden maatalousmarkkinoiden kriisiin. Toisin kuin EU, Yhdysvaltain hallinto toimi ripeästi ja varmisti maansa maataloudelle kilpailuetuja.

2.6. Komitea huomauttaa kriittisesti, että ainakin sianliha-markkinoiden kriisiin komissio reagoi liian hitaasti. Tämä koskee niin yksityisen varastoinnin tukien myöntämistä kuin vientitukien korottamista.

2.6.1. Komitea edellyttää, että komissio ottaa käytettävissä olevat markkinoiden ohjauvälineet kulloinkin ajoissa käyttöön estääkseen hintojen romahdukset, jotka aiheuttaisivat tulonmenetyksiä suurimmalle osalle maataloustuottajista.

2.7. Komitea on jo useaan otteeseen kehottanut komissiota tutkimaan perusteellisesti YMP:n ja sen uudistusten ja etenkin maataloustuotteiden tuottajahintojen laskun vaikutuksia kuluttajahintoihin, elintarvikkeiden laatuun, terveyteen, ympäristöön, työllisyyteen ja maaseutuun. Komitea pahoittelee, ettei komissio ole tähän mennessä esittänyt tällaista laajaa analyysia, jota komitea pitää edelleen välttämättömänä.

2.8. Komitea huomauttaa, ettei myöskään vuonna 1998 ryhdytty lisätoimiin uudistuvien energialähteiden tai raaka-aineiden teollisiin tarkoituksiin suunnatun viljelyn edistämiseksi. On valitettavaa, ettei nyt esitetyssä hintapaketissaan tehdä tämänsuuntaisia aloitteita. Päin vastoin, uusiutuvien raaka-aineiden viljelyehtoja muutetaan edelleen vuosittain, niin ettei tämän yhä tärkeämmäksi käyvän tuotannonhaaran kohdalla mitenkään voida puhua vakaasta tuotantoedellytyksistä. Lisäksi muihin tarkoituksiin kuin elintarviketuotantoon viljeltävien öljysiementen osuus on pienentynyt voimakkaasti.

2.9. Komitea toivoo, että huolimatta Euroopan komission kollektiivisesta eroamisesta edessä olevat työt hoidetaan eikä maatalouden ja elintarviketeollisuuden kannalta tärkeillä oikeuden aloilla synny epävarmuutta tulevaisuudesta.

3. Erityistä

3.1. Viljat

3.1.1. Komitea panee merkille, ettei viljojen virallisiin hintoihin tai palkkioihin ehdoteta muutoksia.

3.1.2. Komitea on tyytyväinen, ettei komissio ole vähentänyt kuukausittaisia korotuksia. Korotusten säilyttäminen ainakin nykytasolla on myös tulevaisuudessa hyvin tärkeää.

3.1.3. Komitea kannattaa komission ehdotusta, jonka mukaan kastellun viljelyalan ylittyessä korvauksia alennetaan vain ylitysosuuden verran eikä puolitoistakertaisesti, sillä tämä yksinkertaistaa järjestelmää.

3.1.4. Koska viljan hintapaine on edelleen koventunut ja interventiovarastot ovat kuluvana satovuonna entisestään kasvaneet, komitea kannattaa sekä kesannointiasteen säilyttämistä vuoden 2000 sadon osalta 10 prosentissa että markkinoita vakauttavien toimien käyttöä. Lisäksi komitea kannattaa viljan suurimman sallitun suhteellisen kosteuden säilyttämistä interventioita tehtäessä tähänastisessa 15 prosentissa.

3.2. Riisi

3.2.1. Komitea on tyytyväinen komission ehdotukseen, jonka mukaan riisin interventiohinnan kuukausittaisia korotuksia ei pienennetä ja näin otetaan huomioon riisimarkkinoiden vaikea tilanne.

3.2.2. Markkinoiden vaikea tilanne huomioon ottaen komitea edellyttää, että ennen riisin yhteisen markkinajärjestelyn uudistusta käytetään kaikkia välineitä markkinoiden vakauttamiseksi.

3.3. Sokeri

3.3.1. Komitea kehottaa komissiota tarkistamaan vielä keran, onko ehdotettu kuukausittaisen varastointikustannusten korvauksen alentaminen riittävästi perusteltu. Komission perusteeksi esittämän vakaan korkotilanteen vasta-argumenttina voidaan esittää esimerkiksi se, että euron käyttöönotto 1. tammikuuta 1999 laskee juurikkaiden ja sokerin hintoja 1,54 prosenttia kansallisina valuuttoina ilmaistuna. Lisäksi on vielä tutkittava tarkkaan, onko todella perusteltua olla ehdottamatta Italialle johdettua interventiohintaa.

3.4. Kuitukasvit

3.4.1. Komitea arvostaa sitä, ettei pellavan ja hampun palkkioita ehdoteta pienennettäväksi viime vuosien malliin.

3.4.2. Hallintoa ehdotetaan yksinkertaistettavaksi esimerkiksi siten, ettei palkkioiden saamiseksi olisi enää täytettävä useita lomakkeita. Lisäksi huomautetaan, että pellavan nykyinen kerroinjärjestelmä vaatii paljon hallintotyötä ja aiheuttaa eräillä EU:n alueilla kilpailuhaittoja. Tässäkin suhteessa tulisi pyrkiä yksinkertaisuuteen lakkauttamalla kerroinjärjestelmä.

3.5. Viini

3.5.1. Viinin suhteen komitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että nykyinen järjestelmä tulee säilyttää uudistuksen voimaantuloon asti. Tästä syystä tulee myös hintapaketissa määritettyjä liitännäistoimia ja tietyille jäsenvaltioille myönnettyjä poikkeuksia jatkaa.

3.6. Hedelmät ja vihannekset

3.6.1. Komitea panee merkille, että vuonna 1997 toteutettuun hedelmä- ja vihannesalan yhteisen markkinajärjestelyn uudistukseen ei ehdoteta muutoksia.

3.6.2. Tätä tärkeää tuotannonalaa koskevien talousarvio-menojen supistumista on pidettävä kielteisenä seikkana, sillä mm. sitrushedelmien palkkiojärjestelmän muuttumisen vuoksi on syntynyt voimakkaita hintapaineita.

3.7. Siemenet

3.7.1. Komitea panee merkille komission ehdotukset siemeniä koskevan perusasetuksen muuttamisesta. Komitea huomauttaa, että ehdotus englanninraiheinän (*Lolium perenne* L.) tukimääristä merkitsee yhden lajikeryhmän tukien vähentämistä, mikä asettaa monet siemenviljelijät epäedulliseen asemaan.

3.8. Eläintuotteet

3.8.1. Komitea panee merkille, ettei maidon, naudanlihan, lampaan- ja vuohenlihan eikä sianlihan virallisiin hintoihin ja palkkioihin ehdoteta muutoksia. Ottaen huomioon eläintuotteiden merkityksen maataloustuottajien tulolähteenä komitea kehottaa komissiota hyödyntämään kaikkia käytettävissä olevia välineitä markkinatilanteen helpottamiseksi ja erityisesti sianlihamarkkinoiden tilanteen parantamiseksi.

3.8.2. Komitea kannattaa 90 eläimen raja-arvoa koskevan poikkeussäännöksen jatkamista Saksan uusissa osavaltioissa.

Bryssel 28. huhtikuuta 1999.

*Talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI